

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

УДК 343.1; 343.98

Ангеленюк Анна-Марія Юріївна,
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник ДНДІ
МВС України, м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0001-5947-5105

ОСОБЛИВОСТІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ В УКРАЇНІ

У статті приділяється увага правовим аспектам провадження розслідування кримінальних правопорушень, зокрема одержанню неправомірної вигоди службовою особою. Виокремлено деякі особливості розслідування, які мають важливе значення та впливають на виконання завдань кримінального процесу загалом. Проаналізовано проблемні питання, що стосуються отримання інформації про вчинення кримінального правопорушення; формування порядку проведення негласних слідчих (розшукових) дій; проведення обшуку та вилучення предмета кримінального правопорушення. З метою покращення якості розслідування зазначеного злочину, урахувавши ситуаційний підхід, надано інформаційний огляд проблематики, наявної в процесі доказування.

Ключові слова: *неправомірна вигода, службова особа, слідчі дії, розслідування, доказування.*

В умовах провадження державної політики в Україні вкрай важливим є чітке виконання завдань держави, що особливо акцентовано у зв'язку з наявністю воєнних дій на території України. Окрім того, Україна на сьогодні стала центром уваги світової спільноти, тому зобов'язана демонструвати свої позитивні сторони, зокрема, наполегливість у боротьбі за волю та свободу, отримання та раціональне використання допомоги тощо. Безперечно, неприйнятними, а також такими, що негативно впливають на авторитет держави, є випадки корупції та одержання неправомірної вигоди за ті чи інші неправомірні дії. Слід зауважити, що документування кримінальних правопорушень, пов'язаних із вимаганням та отриманням неправомірної вигоди службовими особами державних органів, установ, організацій, має деякі особливості та вимагає знань специфіки такого документування.

Наукові та практичні аспекти розслідування прийняття пропозиції, обіцянки чи одержання неправомірної вигоди службовою особою, його інформаційного та криміналістичного забезпечення розглядали у своїх працях Ю.О. Андрейко [1], О.П. Бабіков [2], О.В. Баганець [3], О.О. Буряк [4], Г.О. Гончарук [5], С.В. Олій-

ник [6], А.І. Шило [7], Д.О. Шумейко [8] та інші науковці. Водночас окремі питання, що стосуються доказування одержання неправомірної вигоди службовою особою, залишаються недостатньо дослідженими у кримінально-процесуальній площині, та частково є причинно-наслідковим результатом швидких динамічних процесів, що відбуваються в Україні, в тому числі в умовах воєнного стану.

Під час досудового розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою можна виділити окремі ситуації, у яких працівники поліції повинні діяти з урахуванням особливостей зазначеного кримінального правопорушення, а саме такі, що стосуються:

- 1) отримання інформації про вчинення кримінального правопорушення;
- 2) формування порядку проведення негласних слідчих (розшукових) дій;
- 3) проведення обшуку та вилучення предмета кримінального правопорушення.

1. Отримання інформації про вчинення кримінального правопорушення є частиною початкового етапу розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Проблемними питаннями у частині випадків зазначеного етапу є недостатність інформації про злочин або навиків чи можливостей у практичних працівників щодо механізмів її отримання.

Згідно з довідником 1 додатку 7 “Положення про єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення”, джерелами з яких виявлені обставини, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, інформацію про які слід вносити у реєстр, є: усна заява (повідомлення) про кримінальне правопорушення; повідомлення підприємств, установ, організацій і посадових осіб; матеріали правоохоронних та контролюючих державних органів про виявлення фактів учинення чи підготовки до вчинення кримінальних правопорушень; повідомлення представників влади, громадськості або окремих громадян, які затримали підозрювану особу, відповідно до частини другої статті 207 КПК України; повідомлення в засобах масової інформації; самостійне виявлення слідчим/дознавачем (уповноваженою особою іншого підрозділу) кримінального правопорушення, у тому числі під час досудового розслідування; дублікат заяви; самостійне виявлення прокурором кримінального правопорушення за результатами перевірки у порядку нагляду; самостійне виявлення прокурором кримінального правопорушення та інші [9].

У діяльності правоохоронних органів, зокрема оперативних підрозділів, переважно зустрічаються ситуації отримання заяви (усного повідомлення) або самостійного виявлення уповноваженою особою підрозділу ознак кримінального правопорушення, для чого працівникам необхідно оперувати необхідними знаннями щодо механізмів відшукання інформації. Так, з метою покращення якості виявлення та розкриття кримінальних правопорушень, оперативні працівники повинні використовувати прийоми спілкування з особою (заявником) у межах сприятливої для розслідування ситуації, а також володіти типовим алгоритмом дій стосовно самостійного виявлення кримінального правопорушення. Наприклад, можливим є проведення моніторингу діяльності установ, організацій підприємств тощо з метою відшукання інформації про можливе отримання неправомірної вигоди службовою особою, а саме: 1) умов проведення тендерів; 2) умов проведення

конкурсів на посади; 3) діяльності службової особи та кола її спілкування; 4) діяльності установи, організації.

2. Формування порядку проведення негласних слідчих (розшукових) дій по кримінальним провадженням пов'язане з організацією проведення тактичних операцій. Основним функціональним призначенням негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному процесі України є забезпечення оптимальних шляхів використання у кримінальному провадженні інформації, здобутої слідчим або за його дорученням співробітниками оперативного підрозділу з використанням негласних сил та засобів. Під час досудового розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою переважно застосовують: контроль за вчиненням злочину у формі спеціального слідчого експерименту (ст. 271 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК), створення несправжніх (імітаційних) засобів (ст. 273 КПК), аудіо-, відеоконтроль особи (ст. 260 КПК), аудіо-, відеоконтроль місця (ст. 270 КПК), обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267 КПК), зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263 КПК), спостереження за особою, реччю або місцем (ст. 269 КПК) [10].

Проблемні питання, пов'язані із застосуванням негласних слідчих розшукових дій, можуть виникати як під час їх планування, так і під час їх безпосереднього виконання чи використання у матеріалах кримінального провадження результатів їх проведення. Особливу увагу слід звертати на порядок проведення негласних слідчих розшукових дій та легалізацію використання їх результатів у матеріалах кримінального провадження. Недотримання правомірного порядку застосування негласних слідчих розшукових дій може спричинити визнання судом їх недопустимими у кримінальному провадженні та як наслідок – уникнення злочинцем відповідальності.

3. Проведення обшуку та вилучення предмета кримінального правопорушення в процесі провадження досудового розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою є важливим та у значній частині випадків визначальним моментом під час розслідування. Проводити аналіз слідчої дії обшук необхідно, враховуючи судову практику, а саме доктрину “плодів отруєного дерева”, яку національні суди беруть до уваги.

Процедура проведення обшуків і вилучення під час цієї слідчої дії документів нерідко використовується стороною захисту для скасування її результатів з акцентом на нібито порушених конституційних правах особи. Це може виявлятися в поданні клопотань щодо неправомірності проведення відповідної слідчої (розшукової) дії чи визнання виявлених і вилучених документів недопустимими тощо. Тому для уникнення подібних “непорозумінь” зі стороною захисту слідчому потрібно вживати належних заходів для забезпечення присутності під час проведення обшуку осіб, чії права та законні інтереси можуть бути обмежені або порушені. Зокрема, потрібно вжити всіх заходів щодо забезпечення присутності при обшуку представників адміністрації підприємства, організації чи установи, у приміщеннях якої проводиться обшук.

В окремих випадках ефективно збирання доказів під час розслідування злочинів можливе при одночасному проведенні низки обшуків. Тому старшому

групи слідчих у конкретному кримінальному провадженні необхідно ретельно спланувати реалізацію їх проведення, визначити наявні сили та засоби, розстановку сил, процесуально оформити участь кожної особи під час проведення обшуку, провести детальний інструктаж осіб, які залучаються, оскільки нерідко трапляються випадки, коли до складу групи слідчих включаються слідчі для проведення тільки однієї слідчої (розшукової) дії – обшуку, які будь-якого відношення до розслідування кримінального провадження не мали. Вжиття зазначених заходів дозволить ефективно зібрати необхідні слідству докази та виключити можливість визнання судами протоколів обшуку недопустимими доказами.

Слід звернути увагу, що під час учинення кримінальних правопорушень, важливе значення має виявлення та вилучення предмета неправомірної вигоди, оскільки факт одержання неправомірної вигоди завжди ретельно приховується зацікавленими особами. Саме з метою маскування ознак цього кримінального правопорушення використовують можливості мережі Інтернет.

Одним із найбільш поширених способів приховування факту одержання предмета неправомірної вигоди є діяльність особи, що вчиняє злочин, пов'язана з фіксацією у матеріалах провадження предмета кримінального правопорушення використання новітніх комп'ютерних технологій (перекази між банківськими картами тощо). Нерідко правопорушники обирають банківські платіжні системи, які приваблюють відносною легкістю розрахунків і можливістю швидкого та безперешкодного переведення коштів.

У такому випадку слід під час процесу доказування намагатись максимально задокументувати шлях передачі грошей за допомогою слідчих (розшукових дій) та негласних розшукових дій, що в подальшому значно полегшить процес доказування кримінального правопорушення як загалом, так і під час судового розгляду зокрема. Так, наприклад, у процесі затримання особи на “гарячому” та проведенні обшуку, коли неможливо виявити готівкові грошові кошти, слід вилучати інші предмети, що можуть мати значення у кримінальному провадженні (банківські карти, квитанції, телефони та інші можливі електронні носії інформації).

Окрім корективи у процес доказування кримінальних правопорушень, в тому числі одержання неправомірної вигоди, були внесені у КПК після вторгнення російських військ на територію України та оголошенням Указом Президента України від 24 лютого 2022 року воєнного стану [11].

Слід звернути увагу, що поняття воєнного стану закріплено у статті 1 Закону України “Про правовий режим воєнного стану” від 12 травня 2015 року № 389–VIII та визначено як “особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень” [12].

Ураховуючи зазначене, необхідно розглянути особливості доказування у кримінальному процесі України під час воєнного стану, а також доповнення, внесені до них, за умов динамічних ситуаційних змін сьогодення.

В умовах воєнного стану обстановка в процесі доказування може мати ситуаційні та динамічні зміни та вимагати прийняття відповідних швидких рішень. Відповідно у кримінальному процесуальному законодавстві передбачено низку особливостей здійснення процесуальних дій під час воєнного стану в країні, які нормативно закріплені у положеннях.

Так, особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану визначено у Розділі IX–1 КПК [10].

Згідно зі ст. 615 КПК у разі введення воєнного стану передбачені особливі випадки, що стосуються порядку внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, порядку проведення процесуальних, слідчих розшукових дій на стадії досудового розслідування, а також судового розгляду.

У випадку відсутності технічної можливості доступу до Єдиного реєстру досудових розслідувань, відомості, що підлягають внесенню до нього, вносяться за першої можливості, а процесуальні дії під час кримінального провадження фіксуються у відповідних процесуальних документах, а також за допомогою технічних засобів фіксування кримінального провадження, крім випадків, якщо фіксування за допомогою технічних засобів неможливе з технічних причин.

За відсутності можливості складання процесуальних документів про хід і результати проведення слідчих (розшукових) дій чи інших процесуальних дій фіксація здійснюється доступними технічними засобами з подальшим складенням відповідного протоколу не пізніше сімдесяти двох годин з моменту завершення таких слідчих (розшукових) дій чи відповідних процесуальних дій.

При проведенні обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи, обшуку особи, якщо залучення понятих є об'єктивно неможливим або пов'язано з потенційною небезпекою для їхнього життя чи здоров'я, відповідні слідчі (розшукові) дії проводяться без залучення понятих. У такому разі хід і результати проведення обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи, обшуку особи в обов'язковому порядку фіксуються доступними технічними засобами шляхом здійснення безперервного відеозапису.

Особа може бути затримана без ухвали суду за підстав, визначених у статті 208 КПК, а також у випадку, коли є ймовірність втечі підозрюваної особи з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи. Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду чи постанови керівника органу прокуратури під час дії воєнного стану не може перевищувати двохсот шістнадцяти годин з моменту затримання.

Підсумовуючи зазначене, слід зауважити, що з метою уникнення помилок працівниками поліції під час розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою, останнім необхідно вивчати динаміку діяльності службових осіб, що може змінювати актуальність, враховуючи події як державної важливості, так і геополітичні. Від цього, безперечно, залежить вибір шляхів пошуку інформації про вчинювані злочини або такі, що готуються. Крім того, в умовах воєнного стану в Україні слід враховувати зміни та доповнення

до чинного законодавства, зокрема ті, що стосуються затримання, проведення обшуку та вилучення предмета вчинення злочину. Також необхідно звертати увагу на чітке дотримання порядку проведення негласних слідчих розшукових дій уже з моменту надання матеріалів клопотання про їх проведення, закінчуючи відкриттям матеріалів сторонам кримінального провадження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Андрейко Ю.О.* Проведення слідчих (розшукових) дій під час розслідування одержання неправомірної вигоди службовою особою: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ: Національна акад. внутр. справ, 2020. 283 с. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (дата звернення: 17.05.2022).
2. *Бабіков О.П.* Кримінально-правова характеристика пропозиції, обіцянки або надання неправомірної вигоди службовій особі юридичної особи приватного права: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків: Національний юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 249 с. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (дата звернення: 17.05.2022).
3. *Баганець О.В.* Доказування стороною обвинувачення прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою у досудовому розслідуванні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ: Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2017. 269 с. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (дата звернення: 17.05.2022).
4. *Буряк О.О.* Процесуальне керівництво розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ: Приватний вищ. навч. заклад “Європейський університет”, 2018. 241 с. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (дата звернення: 17.05.2022).
5. *Гончарук Б.Л.* Методика розслідування пропозиції, обіцянки або надання неправомірної вигоди службовій особі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків: Харківськ. нац. ун-т внутр. справ, 2021. 207 с. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (дата звернення: 17.05.2022).
6. *Олійник С.В.* Початковий етап та основні напрями розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ: Вищ. навч. заклад “Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна”, 2016. 221 с. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (дата звернення: 17.05.2022).
7. *Шило А.І.* Методика розслідування хабарництва в контексті нового антикорупційного законодавства України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ: Нац. акад. прокуратури України, 2013. 244 с. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (дата звернення: 17.05.2022).
8. *Шумейко Д.О.* Розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ: Нац. акад. внутр. справ МВС України, 2015. 256 с. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced>. (дата звернення: 17.05.2022).
9. Положення про єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення від 30.06.2020 № 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text> (дата звернення: 17.05.2022).
10. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651–VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 17.05.2022).
11. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2> (дата звернення: 17.05.2022).
12. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 р. № 389–VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 17.05.2022).

REFERENCES

1. *Andreiko Yu.O.* (2020). Provedennia slidchykh (rozshukovykh) dii pid chas rozsliduvannia oderzhannia nepravomirnoi vyhody sluzhbovoiu. “Conducting investigative (investigative) actions

during the investigation of receipt of illegal benefits by an official: dis. Ph.D. Jurid. Sciences: 12.00.09. Kyiv: National Acad. Internal of Affairs. 283 p. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

2. *Babikov O.P.* (2019). Kryminalno-pravova kharakterystyka propozyysii, obitsianky abo nadannia nepravomirnoi vyhody sluzhbovii osobi yurydychnoi osoby pryvatnoho prava. “Criminal law characteristics of an offer, promise or provision of an unlawful benefit to an official of a legal entity of private law: diss. Ph.D. law Sciences: 12.00.09. Kharkiv: National Law University Yaroslav the Wise. 249 p. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

3. *Bahanets O.V.* (2017). Dokazuvannia storonoiu obvynuvachennia pryiniattia propozyysii, obitsianky abo oderzhannia nepravomirnoi vyhody sluzhbovoiu osoboio u dosudovomu. “Proving that the prosecution accepted an offer, promise, or received an improper benefit by an official in a pre-trial investigation: diss. Ph.D. law Sciences: 12.00.09. Kyiv: Kyiv national. University named after Taras Shevchenko, 2017. 269 p. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

4. *Buriak O.O.* (2018). Protsesualne kerivnytstvo rozsliduvannia pryiniattia propozyysii, obitsianky abo oderzhannia nepravomirnoi vyhody sluzhbovoiu osoboio. “Procedural management of the investigation of acceptance of an offer, promise or receipt of an illegal benefit by an official: dissertation Ph.D. Jurid. Sciences: 12.00.09’. Kyiv: Private University education “European University”. 241 p. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

5. *Honcharuk B.L.* (2021). Metodyka rozsliduvannia propozyysii, obitsianky abo nadannia nepravomirnoi vyhody sluzhbovii osobi. “Methods of investigation of an offer, promise or granting of an undue benefit to an official: diss. Ph.D. Jurid. Sciences: 12.00.09. Kharkiv: Kharkivsk National University of Internal Affairs. 207 p. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

6. *Oliinyk S.V.* (2016). Pochatkovyi etap ta osnovni napriamy rozsliduvannia pryiniattia propozyysii, obitsianky abo oderzhannia nepravomirnoi vyhody sluzhbovoiu osoboio. “The initial stage and main directions of the investigation of the acceptance of an offer, promise or receipt of an illegal benefit by an official: diss. Ph.D. Jurid. Sciences: 12.00.09”. Kyiv: Higher education Institution “Ukraine Open International University of Human Development”. 221 p. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

7. *Shylo A.I.* (2013). Metodyka rozsliduvannia khabarnytstva v konteksti novoho antykoruptsiinoho zakonodavstva Ukrainy. Bribery investigation methodology in the context of the new anti-corruption legislation of Ukraine: thesis. Ph.D. law Sciences: 12.00.09. Kyiv: National. Acad. Prosecutor’s Office of Ukraine. 244 p. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced> (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

8. *Shumeiko D.O.* (2015). Rozsliduvannia pryiniattia propozyysii, obitsianky abo oderzhannia nepravomirnoi vyhody sluzhbovoiu. “Investigation of the acceptance of an offer, promise or receipt of an illegal benefit by an official: diss. Ph.D. law Sciences: 12.00.09”. Kyiv: National Acad. of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. 256 p. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/#advanced>. (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

9. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy. “Regulations on the unified register of pre-trial investigations, the procedure for its formation and management dated 06/30/2020 No. 298”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text> (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

10. Polozhennia pro yedynyi reiestr dosudovykh rozsliduvan, poriadok yoho formuvannia ta vedennia. “Criminal Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine dated 04.13.2012 No. 4651–VI”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text> (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

11. Ukaz Prezydenta Ukrainy “Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini”. “On the introduction of martial law in Ukraine: Decree of the President of Ukraine dated February 24, 2022 No. 64/2022”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2> (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

12. Zakon Ukrainy “Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu”. “On the legal regime of martial law: Law of Ukraine dated May 12, 2015 No. 389-VIII”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (Date of Application: 17.05.2022) [in Ukrainian].

Anheleniuk Anna-Mariia,
Candidate of Juridical Sciences, Senior Researcher,
State Research Institute MIA Ukraine, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0001-5947-5105

PECULIARITIES OF PRE-TRIAL INVESTIGATION OF RECEIVING UNLAWFUL BENEFITS BY AN OFFICIAL IN UKRAINE

The article draws attention to the legal aspects of the investigation of criminal offenses, namely the receiving of unlawful benefits by an official. Some peculiarities of investigation that are important and affect the fulfillment of tasks of criminal proceedings as a whole are highlighted. Also attention focuses on the changes and additions in legislation adopted in connection with the need to conduct a pre-trial investigation under martial law.

Separate problematic issues related to: 1) obtaining information about the commission of a criminal offense were analyzed; 2) formation of the procedure for conducting covert investigative (research) actions; 3) conducting a search and seizing the subject of a criminal offense.

Thus, in some cases of finding information, there may be a lack of skills and opportunities for obtaining information among police officers, which is connected with the constant updating of the country's automated resources. In general, the movement forward regarding the use of electronic databases and platforms in the state is a positive moment, but it is necessary to intensify work on providing practical police officers with methodological recommendations in the direction of working with them.

The author also covered: the procedure for conducting covert investigative actions and legalization of the use of their results in the materials of criminal proceedings; the search and seizure of criminal offenses, given the importance of judicial practice, namely the doctrine of "fruit of the poisoned tree", which the national courts take into account.

In order to improve the quality of the investigation of receiving an illegal benefit by an official and taking into account the situational approach, as well as changes and additions to the Criminal Procedure Code of Ukraine, caused by the invasion of Russian troops on the territory of Ukraine, an informative overview of the problems existing in the process of proof is provided.

Keywords: unlawful benefit, official, investigative actions, investigation, proof.

Отримано 08.06.2022